

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 czerwca 2015 r. powód Ł. G. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w G. kwoty 5.000 zł z tytułu zadośćuczynienia za poniesione straty moralne, stresy, ciche szykany, komplikacje z otrzymaniem nagrody w postaci wniosku nagrodowego w związku z niesłusznym ukaraniem kara dyscyplinarną w postaci zakazu otrzymywania paczki żywnościowej przez okres 3 miesięcy za "posiadanie środka odurzającego (...)250". W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w rzeczywistości zatrzymana w jego celi substancja okazała się plasteliną a nie substancja odurzająca, w związku z czym ukaranie powoda było niesłuszne.

Postanowieniem z dnia 2 października 2015 r. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

W wykonaniu zarządzenia z dnia 2 października 2015 r. powód został zobowiązany w trybie art. 207 k.p.c. do naprowadzenia w terminie 7 dni wszelkich wniosków dowodowych, i zarzutów – pod rygorem ich pominięcia w razie złożenia po tym terminie. Jednocześnie pouczone powoda o treści art. 207 k.p.c.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa- Zakład Karny w G. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. podczas zeznań powód wskazał, iż żąda zadośćuczynienia w związku z tym, że poprzez wymierzenie mu kary dyscyplinarnej za posiadanie plasteliny i tabletek psychotropowych naruszono jego dobra osobiste w postaci tego, że nie mógł zmienić podgrupy, ma problemy z dostaniem się do pracy, ma częstsze przeszukania, słyszy insynuacje, że handluje narkotykami, że są przeszukiwane osoby, które go odwiedzają, że słyszy, że jest naćpany, że oddziałowi przychodzą i zaglądną do celi (k. 108-109).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 maja 2015 r. w godzinach 8.00-10.20 funkcjonariusze Zakładu Karnego w G. przeprowadzili kontrole celi nr 105na oddziale E I, gdzie w rzeczach osadzonego Ł. G. ujawnili trzy kostki masy plastycznej koloru czarnego i 9 sztuk tabletek psychotropowych. Tabletki psychotropowe Ł. G. miał ukryte w pudełku po papierosach. Zabezpieczoną masę plastyczną funkcjonariusz T. W. poddał wstępnym testom (...), które dały wynik pozytywny dla obecności w składzie masy narkotyku o nazwie J. (...). O powyższym funkcjonariusze powiadomili Komendę Powiatowa Policji w G., której patrol przyjechał do Zakładu Karnego i zabezpieczył masę plastyczną do dalszych badań.

Dowód: zeznania świadka T. W. – k. 68-70, notatka służbowa – k. 28 v -29, protokół kontroli pomieszczeń z dnia 18.05.2015 r – k. 30 v- 31v., 3 kostki masy plastycznej – k. 80, częściowo zeznania powoda – k. 108-110.

Osadzony Ł. G. złożył pisemne oświadczenie, iż zabezpieczona masa plastyczna stanowi jego własność, nie ujawnił jednak w jaki sposób wszedł w posiadanie przedmiotowej masy plastycznej.

Dowód: oświadczenie- k. 32, zeznania świadka T. W. – k. 68-70, notatka służbowa – k. 28 v -29.

Decyzją z dnia 28 maja 2015 r. dyrektor Zakładu Karnego w G. zarządził podjęcie czynności wyjaśniających powstania przebiegu zdarzenia z dnia 28 maja 2015 r. w postaci ujawnienia przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego na terenie jednostki organizacyjnej – Zakładu Karnego w G.. Do przeprowadzenia czynności wyznaczył jednocześnie kpt. T. W. – starszego inspektora D. Ochrony Zakładu Karnego w G..

Dowód: decyzja z dnia 28.05.2016 r. – k. 28.

W dniu 29 maja 2015 r. T. W. zawniósł o ukaranie osadzonego Ł. G. karą dyscyplinarną za posiadanie w celi przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa w zakładzie karnym. Zaproponował karę pozbawienia prawa do otrzymywania paczek żywnościowych przez 3 miesiące. W dniu 1 czerwca 2015 r. dyrektor

Zakładu Karnego w G. ukarał Ł. G. karą dyscyplinarną polegającą na zakazie otrzymywania paczki żywnościowej przez 3 miesiące za posiadanie w celi 9 sztuk tabletek psychotropowych oraz substancji o działaniu odurzającym. Ł. G. przed wymierzeniem kary dyscyplinarnej przyznał się do posiadania 9 sztuk tabletek psychotropowych, oświadczając, iż bierze je kiedy ma kłopoty ze snem, nie przyznał się do posiadania środka odurzającego w postaci masy plastycznej, wskazując, iż jest to plastelina.

Dowód: zeznania świadka T. W. – k. 68-70, notatka służbowa – k. 28 v -29, wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej – k. 32 verte, k.34.

Ł. G. znajdował się w kwietniu i maju 2015 r. na wykazie osadzonych mających kontakt z narkotykami w Zakładzie Karnym w G. oraz na wykazie osób zainteresowanych obrotem substancjami psychotropowymi, z uwagi na to, iż w 2011 r. odmówił poddaniu się badaniu moczu na obecność substancji psychotropowych, a co do takich osób zgodnie z zarządzeniem dyrektora zakładu karnego należy wzmocnić nadzór i kontrolę przed wyjściem osadzonego z oddziału mieszkalnego i po powrocie do oddziału mieszkalnego, po odbytych widzeniach, zajęciach kulturalno-oświatowych, usługach religijnych oraz podczas kontroli paczek i przedmiotów dostarczanych takim osadzonym.

Dowód: wykaz – k. 33, zeznania świadka T. W. – k. 68-70, zeznania powoda – k. 108-110.

W dniu 10 czerwca 2015 r. T. W. sporządził notatkę z czynności wyjaśniających, w której opisał przebieg kontroli z dnia 28 maja 2015 r. i ujawnienie w rzeczach Ł. G. trzech kostek masy plastycznej koloru czarnego i 9 tabletek psychotropowych.

Dowód: notatka służbowa – k. 28 verte- 29.

Prokurator Rejonowy w Goleniowie nadzorował śledztwo sygn. akt Ds. 1014/15 w sprawie posiadania w dniu 28 maja 2015 r. w Zakładzie karnym w G. środka odurzającego o wadze 15,-3 grama netto przez określoną osobę tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. W trakcie postępowania ustalono w oparciu o opinię biegłego z zakresu fizykochemii, iż zabezpieczone w rzeczach Ł. G. trzy bryłki substancji klastycznej nie zawierają w swoim składzie środków odurzających ani substancji psychotropowych, w związku z czym prokurator umorzył postępowanie.

Dowód: postanowienie – k. 84.

Wydawanie leków w Zakładzie Karnym w G. odbywa się w ten sposób, że osadzony musi niezwłocznie przyjąć lek przy jego wydaniu przez pielęgniarkę lub funkcjonariusza. W razie, kiedy osadzony ma przepisane leki doraźne, wydawanie tych leków odbywa się doraźnie na żądanie osadzonego.

Dowód: zeznania świadka T. W. – k. 68-70,

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział Penitencjarny nie uwzględnił skargi Ł. G. na decyzję dyrektora Zakładu Karnego w G. o pozbawieniu go możliwości otrzymywania paczek żywnościowych na okres 3 miesięcy, wskazując, iż zaskarżona decyzja była wydana przez uprawniony organ, zgodnie z procedurą, nie była sprzeczna z zapisami regulaminu i została uzasadniona, a nadto nie można jej zarzucić niezgodności z prawem.

Dowód: postanowienie – k. 87 k. 83.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Roszczenie powoda znajdowało oparcie w art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. W pozwie powód wskazał, iż żąda zadośćuczynienia za straty moralne, stresy, ciche szykany, komplikacje z otrzymaniem nagrody w postaci wniosku nagrodowego. Podczas przesłuchania w charakterze strony powód wskazał bowiem, iż żąda zadośćuczynienia za to, że w związku z niesłusznym ukaraniem go kara dyscyplinarną doznał naruszenia jego dóbr osobistych w postaci tego,

że nie mógł zmienić podgrupy, ma problemy z dostaniem się do pracy, ma częstsze przeszukania, słyszy insynuacje, że handluje narkotykami, że są przeszukiwane osoby, które go odwiedzają, że słyszy, że jest naćpany, że oddziałowi przychodzą i zagląдают do celi (k. 108-109).

Na wstępie zauważyć należy, iż art. 24 § 1 k.c. zapewnia ochronę osobie, której dobro osobiste zostało naruszone działaniem bezprawnym. Podkreślić należy, iż dobra osobiste są wartościami niemajątkowymi, wiążącymi się z osobowością człowieka, uznanymi powszechnie w danym społeczeństwie. Art. 23 kc nie zawiera zamkniętego katalogu dóbr osobistych, wymieniając dobra osobiste jedynie przykładowo. Powód w rozpoznawanej sprawie nie potrafił nazwać dóbr osobistych, które naruszył zdaniem powoda pozwany. Z jego zeznań wynika jednak, iż domagał się ochrony jego godności, dobrego imienia, równego traktowania, godnego, spokojnego i humanitarnego odbywania kary pozbawienia wolności, zdrowia psychicznego. Powód w sposób jednoznaczny wskazywał bowiem, iż domaga się zadośćuczynienia, bo na skutek ukarania karą dyscyplinarną z dnia 1 czerwca 2015 r. nie mógł zmienić podgrupy, ma problemy z dostaniem się do pracy, ma częstsze przeszukania, słyszy insynuacje, że handluje narkotykami, że są przeszukiwane osoby, które go odwiedzają, że słyszy, że jest naćpany, że oddziałowi przychodzą i zagląдают do celi, że doznaje w związku z tym stresu, szykan.

Zgodnie z Konstytucją, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela i jest nienaruszalna (art. 30), nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu (art. 40) i każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny (art. 41 ust. 4). O tym, że nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu jest mowa także w art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w R. dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.). Według art. 7 i 10 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w N. dnia 19 grudnia 1996 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167, 169), nikt nie będzie poddawany torturom lub okrutnemu, niehumanitarnemu albo poniżającemu traktowaniu lub karaniu, a każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Wzmocnieniu ochrony osób pozbawionych wolności przy użyciu środków pozasądowych o charakterze zapobiegawczym w formie wizytacji służą postanowienia Europejskiej konwencji o zapobieganiu torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu sporządzonej w S. w dniu 26 listopada 1987 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 46, poz. 238 ze zm.). Artykuł 1 k.k.w. stanowi że kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego oraz że zakazuje się stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego.

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działanie zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro, spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne. Z uwagi na fakt, iż dobra osobiste chronione są bezwzględными prawami osobistości, co do zasady każde naruszenie dóbr osobistych jest bezprawne (vide: A. S., Ochrona dóbr..., s. 156; E. W., Ochrona..., s. 117; wyrok SN z dnia 19 października 1989 r., II CR 419/89, OSP 1990, z. 11-12, poz. 377). Konsekwencją powyższego stanowiska jest wprowadzenie przez ustawodawcę domniemania bezprawności naruszenia (art. 24 § 1 zdanie pierwsze in fine k.c.). Na tle przepisu art. 24 kc powoda nie obciąża udowodnienie faktów wykazujących bezprawność działania pozwanego. Na powodzie jako uprawnionym spoczywa obowiązek wykazania działań naruszających jego dobro osobiste lub zagrażających temu dobru, zaś ten kto je podjął (pozwany) dla uwolnienia się od odpowiedzialności, musi wykazać przesłanki braku bezprawności swego działania. Powszechnie przyjmuje się, że bezprawność winna być traktowana w kategoriach obiektywnej (przedmiotowej) kwalifikacji czynu z punktu widzenia jego zgodności z ustawą i zasadami współżycia społecznego (vide: M. Sośniak, Bezprawność zachowania jako przesłanka odpowiedzialności cywilnej za czyny niedozwolone, Kraków 1959, s. 118 i n.; A. Szpunar, Nadużycie prawa podmiotowego, Kraków 1948, s. 125).

W ocenie Sądu nie można podzielić stanowiska powoda, iż okoliczności ustalone w sprawie pozwalają na przypisanie pozwanym odpowiedzialności na podstawie art. 23 kc i art. 24 § 1 kc.

Powód wywodził naruszenie swoich dóbr osobistych w działaniach pozwanego polegających na tym, że był niesłusznie ukarany karą dyscyplinarną, że jest poddawany przeszukaniom, szykanowany, nazywany „ćpunem”, że są kontrolowane osoby go odwiedzające.

Okolicznością bezsporną w sprawie było to, że powód podlega częstszym przeszukaniom i wzmożonej kontroli. Okoliczność ta wynika z faktu umieszczenia powoda na wykazie osadzonych mających kontakt z narkotykami w Zakładzie Karnym w G. oraz na wykazie osób zainteresowanych obrotem substancjami psychotropowymi, z uwagi na to, iż w 2011 r. odmówił poddaniu się badaniu moczu na obecność substancji psychotropowych. Powód sam w swoich zeznaniach przyznał, iż rzeczywiście raz w 2011 r. odmówił poddania się badaniom na obecność w moczu substancji psychotropowych.

Zgodnie z art. 110 a § 4 kkw skazany nie może posiadać, poza depozytem, środków łączności oraz przedmiotów i dokumentów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w zakładzie karnym. Nie może ulegać wątpliwości, iż posiadanie tabletek psychotropowych w ilości 9 sztuk w celi, przez osadzonego, który znajduje się na wykazie osób zainteresowanych handlem narkotykami i środkami odurzającymi, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego. Z zeznań powoda wynika, iż tabletki te miał ukryte w pudełku po papierosach. Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania powoda, iż to lekarz przepisał powodowi tabletki psychotropowe i że zalecił mu brać ich tylko w razie potrzeby, doraźnie. Z zeznań świadka T. W. starszego inspektora D. Ochrony Zakładu Karnego w G. jednoznacznie wynika, iż osadzony ma obowiązek połączyć dostarczane leki niezwłocznie po ich otrzymaniu. Gdyby miał natomiast przepisane leki tylko doraźnie, to również tylko doraźnie są one takiemu osadzonemu wydawane. Powód nie naprowadził żadnego dowodu na okoliczność, iż rzeczywiście lekarz psychiatra przepisał mu leki psychotropowe tylko doraźnie. Z twierdzeń powoda wynika trudny do zaakceptowania wniosek, że przyjmując od pielęgniarki przepisane leki, które otrzymywał codziennie i nie łykając ich, powód mógł w celi posiadać nieograniczoną liczbę tabletek psychotropowych. Już sam fakt ukrywania tych tabletek w pudełku po papierosach wskazuje na to, iż powód doskonale zdawał sobie sprawę z tego, że nielegalne jest posiadanie w celi takich tabletek, a tym bardziej ich zbieranie i przetrzymywanie. Zupełnie niewiarygodne pozostają również twierdzenia powoda, iż posiadał te tabletki przez swoje przeoczenie, bo zapomniał jej wyrzucić, gdy ich nie połączył. Jak wynika z zeznań świadka T. wojciechowskiego powód musiał przy pielęgniarce albo funkcjonariuszu roznoszącym elki udawać, że połyka tabletkę, a następnie ją wypluwać, chować i zbierać.

Powód nie wykazał, iż posiadana przez niego plastelina, czy też tabletki psychotropowe i to w ilości 9 sztuk należą do kręgu przedmiotów, które powód może posiadać w celi stosownie do treści art. 110a kkw. Zgodnie z § 1 tego przepisu skazany ma prawo posiadać w celi dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem, artykuły żywnościowe o ciężarze nieprzekraczającym 6 kg, wyroby tytoniowe, środki higieny osobistej, przedmioty osobistego użytku, zegarek, listy oraz fotografie członków rodziny i innych osób bliskich, przedmioty kultu religijnego, materiały piśmienne, notatki osobiste, książki, prasę i gry świetlicowe. Dyrektor zakładu karnego może zezwolić skazanemu na posiadanie w celi sprzętu audiowizualnego, komputerowego oraz innych przedmiotów, w tym także podnoszących estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań skazanego, jeżeli posiadanie tych przedmiotów nie narusza zasad porządku i bezpieczeństwa obowiązujących w zakładzie karnym (art. 110 a § 2 kkw). Zarówno kostki masy plastycznej (niezależnie od tego czy zawierają w swoim składzie środki odurzające, czy też nie), jak również tabletki psychotropowe w ilości 9 sztuk są przedmiotami, których posiadanie w celi zgodnie z art. 110 a kkw jest zabronione. Powód nie wykazał, aby uzyskał decyzję dyrektora zezwalającą na posiadanie przez niego w/w przedmiotów, czy też aby posiadanie tych przedmiotów dopuszczone było w porządku wewnętrznym zakładu karnego. Decyzja zatem dyrektora o ukaraniu powoda karą dyscyplinarną za posiadanie w/w przedmiotów, jako przedmiotów zabronionych była zgodna z prawem. Stosownie do treści art. 142 § 1 kkw skazany podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione naruszenie nakazów lub zakazów wynikających z ustawy, regulaminu lub innych przepisów wydanych na jej podstawie albo ustalonego w zakładzie karnym lub miejscu

pracy porządku, zwane dalej "przekroczeniem". Jeżeli przekroczenie zawiera znamiona wykroczenia, skazany podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, chyba że wykroczenie popełnione zostało w czasie pobytu poza obrębem zakładu karnego. Karą dyscyplinarną zgodnie z art. 143 § 1 pkt 4 jest m.in. pozbawienie możliwości otrzymania paczek żywnościowych, na okres do 3 miesięcy. Wymierzona zatem powodowi kara dyscyplinarna w dniu 1 czerwca 2015 r. wymierzona została zgodnie z przepisami prawa, co przesądził również Sąd Penitencjarny nieuwzględniająca skargi powoda na powyższą karę dyscyplinarną.

Zaoferowane przez pozwanego dowody pozwalają zatem uznać, iż działanie pozwanego w postaci wymierzenia powodowi kary dyscyplinarnej z dnia 1 czerwca 2015 r. nie było działaniem bezprawnym.

Pozwany wykazał również, iż znamion bezprawności nie miały działania pozwanego polegające na poddaniu powoda wzmoczonemu oddziaływaniu penitencjarnemu. Częstsze przeszukania, wzmoczona kontrola w stosunku do osadzonych, którzy w przeszłości swoim zachowaniem wywołali podejrzenie, iż mogą mieć kontakt ze środkami odurzającymi, podyktowane jest względami bezpieczeństwa zakładu karnego. W odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, iż powód był poddany wzmoczonemu oddziaływaniu penitencjarnemu. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż zachowanie funkcjonariuszy służby więziennej względem powoda, było inne niż w stosunku do innych osadzonych. Powód był częściej poddawany kontroli, jego rzeczy były częściej kontrolowane, kontrolowane były również osoby odwiedzające powoda. Niewątpliwie zatem na skutek tego rodzaju działań mogło dojść do naruszenia takich dóbr osobistych powoda jak prawo do prywatności, godności osobistej czy też równego traktowania. Jednakże trzeba zauważyć, iż drugą istotną przesłankę roszczeń z art. 24 § 1 k.c. stanowi bezprawność działań skutkujących naruszeniem dóbr osobistych. Należy jednak wskazać, iż ustawodawca przewidział domniemanie istnienia tej przesłanki, co oznacza, iż ciężar dowodu co do tego, że dane działanie nie było bezprawne, spoczywa, na tym komu zarzucono naruszenie dóbr osobistych czyli w okolicznościach niniejszej sprawy na stronie pozwanej. Zaoferowany przez stronę pozwaną materiał dowodowy, był wystarczający do ustalenia, iż zarzucane przez powoda działania funkcjonariuszy służby więziennej nie były bezprawne a miały na celu zabezpieczenie Zakładu Karnego przed przenikaniem na jego teren niedozwolonych środków psychotropowych, narkotycznych o odurzających. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż powód był osadzony w zakładzie karnym typu zamkniętego, który już z samej swojej definicji wiąże się z większym nadzorem nad osadzonymi. Powód przyznał podczas swoich zeznań, iż w 2011 r. nie poddał się badaniu moczu na obecność narkotyków. Ta okoliczność z kolei spowodowała umieszczenie powoda na wykazie osadzonych mających kontakt z narkotykami w Zakładzie Karnym w G. oraz na wykazie osób zainteresowanych obrotem substancjami psychotropowymi. Zgodnie z art. 116 § 1 pkt 3 k.k.w. osadzony ma obowiązek przebywając w Zakładzie Karnym poddania się badaniom na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych. Z treści art. 116a pkt 4 k.k.w. wynika bowiem w sposób jednoznaczny, że skazanemu nie wolno spożywać alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych. Powód sam swoim zachowaniem, polegającym na całkowitej ignorancji powyższego obowiązku, spowodował umieszczenie go na wykazie osadzonych, którzy mieli kontakt z narkotykami i wobec których ze względów bezpieczeństwa są stosowane wzmoczone środki ostrożności tj. kontrole osobiste, przeszukania. W świetle powyższego, wobec nie wykonywania przez powoda obowiązków nałożonych z mocy prawa i odmawiana poddaniu się badaniom na obecność środków narkotycznych, za uzasadnione należało uznać działania strony pozwanej polegające na bieżącym kontrolowaniu celi pozwanego, poddawaniu go kontrolom osobistym, przeprowadzanie kontroli odwiedzających go osób celem zapobieżenia przemytowi na teren zakładu karnego niedozwolonych środków, ewentualnie ich niezwłocznego wykrycia. Działanie to znajduje oparcie w treści art. 116 § 2, 3, 4, 5 kkw, zgodnie z którymi, w wypadkach uzasadnionych względami porządku lub bezpieczeństwa skazany podlega kontroli osobistej. Z tych samych względów kontroli podlegają również cele i inne pomieszczenia, w których skazany przebywa, znajdujące się w nich przedmioty, a także przedmioty jemu dostarczane lub przekazywane przez niego innej osobie. Kontrolę celi i innych pomieszczeń przeprowadza się podczas nieobecności skazanych. Kontrola osobista polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez skazanego. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, podczas nieobecności osób postronnych oraz osób odmiennej płci i dokonywane są za pośrednictwem osoby tej samej płci. Kontrola może być przeprowadzona w każdym czasie. W razie konieczności dopuszczalne jest naruszenie plomb gwarancyjnych oraz uszkodzenie kontrolowanych przedmiotów

w niezbędnym zakresie. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których skazany nie może posiadać, podlegają zatrzymaniu, zaś przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła się na koszt skazanego, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. Skoro powód sam swoim zachowaniem polegającym na odmowie poddania się badaniom na obecność narkotyków, wywołał u funkcjonariuszy pozwanego zakładu karnego podejrzenia, że powód może mieć styczność z narkotykami, mógł zostać umieszczony na wykazie osadzonych, którzy w związku z kontaktem z narkotykami są poddani wzmożonym działaniom prewencyjnym. Co do takich osadzonych zgodnie z zarządzeniem dyrektora zakładu karnego znajdującym się na wykazie, należy wzmocnić nadzór i kontrolę przed wyjściem osadzonego z oddziału mieszkalnego i po powrocie do oddziału mieszkalnego, po odbytych widzeniach, zajęciach kulturalno-oświatowych, posługach religijnych oraz podczas kontroli paczek i przedmiotów dostarczanych takim osadzonym.

Powód w żaden sposób nie wykazał natomiast, iż funkcjonariusze pozwanego szykanowali go, nazywali „ćpunem”, czy żeby odmówiono mu z uwagi na wymierzenie kary dyscyplinarnej podjęcia pracy, czy nawet aby o taką pracę wnioskował, czy też, że na skutek ukarania nie mógł zmienić podgrupy. Nie powołał żadnych dowodów na to, że nie dostał nagrody, na skutek ukarania w dniu 1 czerwca 2015 r. Powód został wezwany w wykonaniu zarządzenia z dnia 2 października 2015 r. w trybie art. 207 k.p.c. do naprowadzenia w terminie 7 dni wszelkich wniosków dowodowych, i zarzutów – pod rygorem ich pominięcia w razie złożenia po tym terminie. Jednocześnie pouczonego powoda o treści art. 207 k.p.c. Powyższe zobowiązanie powód odebrał w dniu 8 października 2015 r. (dowód doręczenia zobowiązania – k. 52), w związku z czym w dniu 15 października 2015 r. minął termin na naprowadzenie wniosków, dowodów, zarzutów i okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu. Mimo powyższego zobowiązania powód nie naprowadził żadnych wniosków dowodowych na okoliczność wykazania zgłaszanych przez siebie twierdzeń.

Sąd pominął zgłaszane w terminie późniejszym wnioski dowodowe powoda m.in. o przeprowadzenie eksperymentu procesowego celem stwierdzenia czy rzeczywiście test przeprowadzany przez funkcjonariusza pozwanego zakładu wykazał w masie plastycznej zatrzymanej u powoda obecność substancji odurzającej. Ponadto dowód ten powołany był na okoliczność nie mającą znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem działanie pozwanego polegające na wymierzeniu kary dyscyplinarnej znajdowało oparcie w przepisach prawa, albowiem powód posiadał w celi przedmioty (m.in. 9 sztuk tabletek psychotropowych), których posiadanie jest zabronione, a nadto zagraża bezpieczeństwu zakładu karnego. Nie może ulegać wątpliwości, iż na wynik testów na obecność substancji psychoaktywnych w danej substancji może być niewiarygodny z uwagi na sposób jego przeprowadzenia. Samo zatem przeprowadzenie żądanego przez powoda eksperymentu procesowego i ewentualny wynik negatywny, nie może przesądzać o bezprawności ukarania powoda karą dyscyplinarną. Zgodnie bowiem z art. 147 k.k.w. kary dyscyplinarnej nie można wymierzyć, jeżeli od dnia powzięcia przez przełożonego wiadomości o popełnieniu przekroczenia upłynęło 14 dni lub od dnia popełnienia przekroczenia - 30 dni. Ponadto wymierzoną karę dyscyplinarną wykonuje się bezzwłocznie, sędzia penitencjarny może wstrzymać wykonanie kary dyscyplinarnej na czas potrzebny do wyjaśnienia okoliczności uzasadniających jej wymierzenie, a także uchylić karę dyscyplinarną z powodu jej niezasadności lub przekazać sprawę dyrektorowi zakładu karnego do ponownego rozpoznania (art. 148 § 1 kkw). Dyrektor był zatem zobligowany do wymierzenia kary dyscyplinarnej w razie uzasadnionego podejrzenia, iż osadzony dopuścił się zawinionego naruszenia porządku wewnętrznego zakładu karnego, nawet jeszcze przed ostatecznym wyjaśnieniem wszystkich okoliczności (w tej konkretnej sprawie – ustalenia czy kostki masy plastycznej ujawnione u powoda zawierają środki odurzające czy też nie). Jeżeli bowiem zostały ujawnione nowe fakty lub dowody nie znane przedtem, wskazujące na to, iż ukarany jest niewinny, dyrektor zakładu karnego uchyla karę dyscyplinarną i uznaje ją za niebyłą oraz podejmuje stosowną decyzję mającą na celu uchylenie skutków ukarania (art. 149 kkw). Komentowany przepis nie precyzuje pojęcia uchylenia skutków skazania. Istota tej decyzji powoduje, że uchylenie to powinno spowodować konsekwencje podobne do tych, jakie powoduje zatarcie skazania (art. 106 k.k.), a więc przede wszystkim uznanie ukarania za niebyłe. Chodzić ponadto powinno o przywrócenie skazanemu tych wszystkich uprawnień, których pozbawienie lub ograniczenie było konsekwencją ukarania, jak też o podanie decyzji do wiadomości innych skazanych, jeżeli uprzednio byli informowani o wymierzeniu kary. Brak postaw do przyjęcia, aby przepis ten dawał skazanemu prawo do satysfakcji materialnej w postaci odszkodowania lub zadośćuczynienia. Osadzony może jej ewentualnie dochodzić na ogólnych zasadach przewidzianych w prawie cywilnym.

W okolicznościach badanej sprawy po ustaleniu w postępowaniu prokuratorskim, iż zatrzymane u powoda kostki masy plastycznej nie zawierają środka odurzającego, dyrektor zakładu karnego uchylił skutki ukarania karą dyscyplinarną z dnia 1 czerwca 2015 r., co przyznał sam powód, tj. kara została usunięta z systemu neonet jedynie w zakresie zarzucania powodowi posiadania masy plastycznej, mogącej stanowić substancje odurzającą. Podkreślić jednak należy, iż kara dyscyplinarna z dnia 1 czerwca 2015 r. w pozostałym zakresie została utrzymana. Powodem bowiem ukarania powoda, czego nie kwestionował sam powód, było posiadanie również 9 sztuk tabletek psychotropowych. Istniała zatem obiektywna i niezależna przyczyna wymierzenia powodowi kary dyscyplinarnej z dnia 1 czerwca 2015 r. Sam fakt późniejszego stwierdzenia, iż kostki masy plastycznej w rzeczywistości nie zawierają substancji o działaniu narkotycznym, nie przesądza jeszcze o niezgodności z prawem wydanej decyzji z dnia 1 czerwca 2015 r.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego trudno uznać również, aby wymiar kary (zakaz otrzymywania paczki żywnościowej przez 3 miesiące) był inny gdyby powód został ukarany tylko za posiadanie 9 sztuk tabletek psychotropowych. Powód na rozprawie w dniu 15 grudnia 2015 r. sam wskazał, że tylko dzięki uprzejmości dyrektora Zakładu Karnego nie został mu wymierzona kara izolatki, bo taka kara jest obligatoryjna za posiadanie środków odurzających. Zatem również w odczuciu powoda zastosowana wobec niego kara dyscyplinarna nie była zbyt dotkliwa.

Z uwagi zatem na fakt, iż działanie pozwanego nie wyczerpuje znamion bezprawności, powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

Na marginesie wskazać należy, iż gdyby nawet uznać, iż działanie pozwanego polegające na ukaraniu powoda karą dyscyplinarną za posiadanie kostek plastycznych zawierających substancję odurzającą było działaniem bezprawnym, to nie było podstaw do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty pieniężnej tytułem zadośćuczynienia, albowiem powód nie wykazał, iż poniósł szkodę niemajątkową tzw. krzywdę. Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, a więc szkoda niemajątkowa wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego. Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku wyrządzenia krzywdy naruszeniem dobra osobistego. Zaznaczyć należy, iż nie każdy przypadek dyskomfortu psychicznego spowodowany bezprawnym zachowaniem innej osoby jest wystarczającą podstawą do poszukiwania sądowej ochrony dóbr osobistych. Odniesiony w tym zakresie uszczerbek powinien znaleźć potwierdzenie nie tylko w odczuciu samego zainteresowanego, lecz także w zbiektywizowanej ocenie. W okolicznościach badanej sprawy powód nie naprowadził żadnych dowód czy to w postaci zeznań świadków czy też dokumentów, z których wynikałoby, iż wymierzenie mu kary dyscyplinarnej w dniu 1 czerwca 2015 r. wywołało u niego dyskomfort psychiczny, jakieś negatywne odczucia, uciążliwości, czy inne negatywne skutki psychiczne lub fizyczne powodujące poczucie krzywdy. Jak wskazano wyżej powód nie naprowadził żadnych dowodów na to, iż odmówiono mu nagrody, podjęcia pracy czy zmiany podgrupy, czy też aby go szykanowano. W ocenie Sądu same zeznania powoda w charakterze strony są w tym zakresie niewystarczające wobec kwestionowania tychże okoliczności przez pozwanego. Sąd pozbawiony był wobec powyższego dokonania jakichkolwiek ustaleń w zakresie skutków ewentualnego naruszenia dóbr osobistych powoda, a w konsekwencji rozmiaru ewentualnej krzywdy, której doznał powód, a tym samym możliwości miarkowania zadośćuczynienia. To bowiem skutki dokonanego naruszenia dóbr osobistych, stopień ich uciążliwości dla skazanego oraz jego odczucia z tym związane, a także pozostałe czynniki składające się na konkretne warunki uwięzienia, które mogą pogłębiać negatywne skutki osadzenia w przeludnionej celi albo je osłabiać lub nawet niwelować, decydują o rozmiarze poczucia krzywdy, ocenianej pod kątem roszczenia zgłoszonego na podstawie art. 448 k.c. Kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, wobec niemożności stwierdzenia rozmiaru krzywdy, przesądza za oddaleniem powództwa w tym zakresie.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów złożonych przez pozwanego, których wiarygodności ani prawdziwości powód nie kwestionował, jak również na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków tj. T. W., które Sąd uznał za wiarygodne w świetle pozostałego materiału dowodowego, albowiem korelowały z treścią przedłożonych dokumentów, były logiczne, konsekwentne, szczegółowe i spójne.

Pominać należało wnioski powoda o zobowiązanie strony pozwanej do udzielenia informacji, kiedy wniosek z 2011 r. dotyczący odmowy poddania się przez powoda badaniom na obecność substancji psychotropowych został

uwidoczniony w systemie (...), albowiem roszczenie o zadośćuczynienie związane było z niesłusznym wymierzeniem kary z dnia 1 czerwca 2015 r., a nie z umieszczeniem powoda na wykazie osadzonych mających kontakt z narkotykami w Zakładzie Karnym w G. oraz na wykazie osób zainteresowanych obrotem substancjami psychotropowymi. Co prawda w piśmie z dnia 2 grudnia 2015 r. powód wskazał, iż uzupełniając powództwo uzupełnia, że bezprawne działania pozwanego polegały między innymi na tym, że administracja pozwanego bezprawnie umieściła go na wykazie osób osadzonych zainteresowanych obrotem substancjami niedozwolonymi oraz mających kontakt z narkotykami. Rozszerzenie podstawy faktycznej powództwa w piśmie z dnia 2 grudnia 2015 r. było spóźnione i podlegało pominięciu, albowiem powód został wezwany w wykonaniu zarządzenia z dnia 2 października 2015 r. w trybie art. 207 k.p.c. do naprowadzenia w terminie 7 dni wszelkich wniosków dowodowych, i zarzutów – pod rygorem ich pominięcia w razie złożenia po tym terminie. Jednocześnie pouczonego powoda o treści art. 207 k.p.c. Powyższe zobowiązanie powód odebrał w dniu 8 października 2015 r. (dowód doręczenia zobowiązania – k. 52), w związku z czym w dniu 15 października 2015 r. minął termin na naprowadzenie wniosków, zarzutów i okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu. Ponadto powód sam podczas swoich zeznaniach przyznał, iż odmówił poddania się badaniu na obecność substancji psychoaktywnych, a zatem własnym postępowaniem spowodował, iż został umieszczony na wykazie osób mających kontakt z narkotykami.

Wobec wykazania przez stronę pozwaną, iż zarzucane działanie było działaniem opartym o przepisy ustawy, a nadto wobec nie wykazania przez powoda, iż doznał krzywdy niematerialnej na skutek zarzucanych działań, roszczenie powoda podlegało oddaleniu.

Jednocześnie Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania. Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powyższy przepis ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu i jako rozwiązanie szczególne, nie podlega wykładni rozszerzającej i wyklucza stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całości okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Podkreślić jednak należy, iż sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego.

W realiach badanej sprawy w ocenie Sądu przebywanie powoda w Zakładzie Karnym i związany z tym brak możliwości zarobkowych, a nadto charakter dochodzonego roszczenia, który z samej swojej istoty jest roszczeniem opartym na subiektywnych odczuciach powoda, przemawiały za odstąpieniem od obciążania powoda kosztami postępowania.

(...)

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)